

AMA, RA och MER Anläggning:

**Tio vanliga
missförstånd.**

Tillämpningen av AMA-systemet kan vara snårigt även för den bäste.

Vi reder ut tio vanliga missförstånd.

Missförstånd #1

Byggnads- verkskoder

» Vi ska bygga en pumpstation och har tänkt att använda en byggnadsverkskod, BV-kod, i vår mängdförteckning.

Då kan vi under BV-koden i mängdförteckningen infordra ett totalbelopp för hela det kompletta arbetet med både pumpstation inklusive samtliga omkringliggande arbeten, till exempel hjälparbeten, schakt och fyllningar. «

Nej. Enligt ersättningsregeln i MER ingår endast ersättning för själva Byggnadsverket.

Nej, enligt ersättningsregeln i MER för byggnadsverkskoder så ingår endast ersättning för själva byggnadsverket i BV-koden.

Ersättningen för byggnadsverkskoderna enligt MER utgår från definitionen för ett byggnadsverk enligt BSAB-systemet.

Definitionen lyder »Tillverkat föremål som har fast läge och som självständigt möjliggör en verksamhet«.

Förarbeten, hjälparbeten, schakt och fyllning och så vidare är normalt inget som krävs för byggnadsverkets självständiga funktion och ska istället beskrivas och mängdas under koder för produktionsresultat. Hjälparbeten och förarbeten

ska anges enligt B-kapitlet, schakt ska anges under CB-koder, fyllning under CE-koder, bygghandlingar under YCC och relationshandlingar under YCD-koder och så vidare.

Lästips: artikeln Byggnadsverkskoder enligt AMA Anläggning i AMA-nytt 1/2016.

Byggnadsverkskoder, BV, har utgått ur AMA Anläggning 20, men finns kvar i BSAB-systemet och kan fortfarande användas. Det krävs då att det även skapas objektsspecifika mät- och ersättningsregler (OMER) för BV-koden.

Missförstånd #2

Släntlutning och schakt

»» Vid jordschakt måste släntlutningen vara 1:1 för det är ett krav från Arbetsmiljöverket. ««

Nej. Arbetsmiljöverket ställer inte krav på släntlutning. Täckregeln är ändrad i MER Anläggning 13 från 2:1 till 1:1.

Arbetsmiljöverket ställer inte krav på släntlutning. Men i Arbetsmiljöverkets författningssamling AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete, finns det bland annat krav på att stödkonstruktion ska användas om inte risken för ras som kan orsaka ohälsa eller olycksfall bedöms som obefintlig. Föreligger ingen risk får schakten projekteras och utföras med släntlutning. AFS 1999:3 gäller för både projektering och utförande.

I Anläggning 13 infördes under CBB förtyd-

ligande råd om att projektören alltid ska ange gällande släntlutningar och inte bara att ange en generell hänvisning t ex till gamla handboken "Schakta säkert". Som en konsekvens av det här ändrades MER:s täckregel för jordschaktens släntlutning. Förändringen innebär att om projektören inte anger aktuella släntlutningar så regleras mängden schakt utifrån en teoretisk släntlutning 1:1 – mot tidigare släntlutningen 2:1. Anges släntlutning så är det den som gäller för reglering.

Arbetsgruppen för AMA Anläggning ville därför trycka på vikten av att i bygghandlingar och motsvarande alltid ange aktuella släntlutningar och det utifrån de gällande geotekniska förutsättningarna. Täckregeln i MER är inte förutsättning för projektering eller utförande men anges inte släntlutning för projektet så kommer arbetet att regleras med släntlutning 1:1.

Lästips: Schakta Säkert och artikeln Täckregeln är inte en förutsättning för projektering i AMA-nytt 1/2015

Missförstånd #3

Teoretiska mängder

» Vid det senaste byggmötet angav entreprenören att fyllningsmängden under CEB.11211 i vår mängdförteckning inte var korrekt. Det saknades ungefär 5% jämfört med verkligt utfall. Entreprenören ville kostnadsreglera mängden under mötet. »Beviset« som redovisades var vågsedlar på den verkliga materialåtgången. Är detta ett bra sätt att verifiera mängdskillnaden på? «

Nej. Arbetet för koden mäts i volym inom teoretisk sektion och teoretiska mängder.

Nej, det är inte verklig mängd som ersätts för denna kod. Enligt MER mäts arbetet för fyllning normalt i volym inom teoretisk sektion, det vill säga det handlar om teoretiska mängder. Endast i undantagsfall utges ersättning enligt MER för verkliga mängder. Verklig mängd av exempelvis schakt eller fyllning beror på en rad olika faktorer som till exempel skopbredd, spill, massornas svällning samt precision hos den som utför arbetet. Därför har man i MER i de flesta fall valt ersättning i teoretisk sektion.

Om entreprenören upptäcker avvikelser av till exempel angivna marknivåer eller annat som påverkar reglerbara mängder så ska detta anmälas till beställaren. Avvikelsen kan sedan dokumenteras genom uppmätning. På så vis går det att jämföra verkliga och projekterade marknivåer och skillnaden där emellan mängdregleras.

Lästips: MERs inledande texter samt artikeln Principer för mätning - utfört arbete i AMA nytt 2/2013.

Missförstånd #4

Kompletthets- kravet

» Mängdförteckningen i det här projektet är inte komplett med alla koder och rubriker men det spelar ingen roll eftersom uppgifterna finns på ritningar och handlingarna kompletterar varandra enligt AB 04. «

Nej. Om en mängdförteckning finns med i förfrågningsunderlaget förutsätts den att vara komplett gällande samtliga koder och rubriker i RA och AMA-nytt.

Om en mängdförteckning finns med i förfrågningsunderlaget så förutsätts den vara komplett med avseende på samtliga aktuella koder och rubriker i RA och AMA-nytt. Då MER förtecknas som handling i förfrågningsunderlagets

administrativa föreskrifter blir MER en kontraktshandling. Då gäller samtliga regler i MER inklusive kompletthetskravet på koder och rubriker.

Lästips: MERs inledande texter och Motiv MER.

Missförstånd #5

**Det saknas
koder i AMA**

»» Jag har köpt nya AMA
Anläggning och det är
fel i tryckningen, flera
koder saknas. ««

Nej. AMA innehåller bara koder med kravtext.

Nej det handlar inte om att Tryckfelsnise har varit framme. Förutom vissa överliggande koder som är med för att få läsbarhet så innehåller AMA bara koder med krav.

I RA finns alla koder med och i bokformen markeras koder där det finns kravtexter i AMA med en asterisk eller en liten AMA-symbol.

Missförstånd #6

Krav i AMA

>> AMA är lag och
det som står i
AMA gäller alltid. <<

Nej. AMA är branschöverenskommelser.

Termen lag är reserverad för rättsregler som beslutas av riksdagen. AMA är branschöverenskommelser, de är frivilliga att använda och en AMA gäller inte i sin helhet.

 Kraven under en kod och överliggande

koders krav i AMA blir gällande genom att koden skrivs in i en teknisk beskrivning som ansluts till en utgåva AMA. Och det görs med texten: denna tekniska beskrivning ansluter till AMA Anläggning **XX**, i början av den tekniska beskrivningen.

Missförstånd #7

Koder utan krav

»» Det finns inga särskilda krav under en viss kod för produktionsresultat i AMA Anläggning – då avgör entreprenören själv hur arbetet ska utföras och vilka material som ska användas. ««

Nej. Grundregeln enligt AB 04 är att entreprenaden ska utföras fackmässigt.

En grundregel enligt AB 04 är att entreprenaden ska utföras fackmässigt. Om det saknas en kvalitetsangivelse i ett visst avseende så ska arbetet utföras i klass med entreprenaden i övrigt.

Det förekommer sällan koder i AMA-systemet som helt saknar krav eftersom det normalt alltid finns krav under högre liggande koder i pyramiden.

Det finns däremot flera koder i AMA där det saknas detaljerade krav hur ett arbete ska utföras. Då behöver den som upprättar den tekniska beskrivningen tänka igenom vilka uppgifter som kan krävas för att uppfylla arbetets krav på kvalitet och kalkylerbarhet. Annars gäller fackmässighet.

Missförstånd #8

Pyramid – och företrädes- regeln

» Om det i AMA eller i den tekniska beskrivningen förekommer motstridighet mellan uppgift på olika kodnivåer så har uppgiften på den högsta nivån företräde. Det finns så att säga en inbyggd rangordning som anger att uppgift under hög kodnivå går före uppgift på lägre kodnivå. «

Nej. Det finns inte en sådan regel. Enligt AB 04 gäller den uppgift som ger lägst kostnad för entreprenören, vid motstridiga uppgifter.

Nej det finns inte någon sådan regel. Istället gäller enligt AB 04 att vid motstridiga uppgifter inom en och samma handling så gäller den uppgift som ger lägst kostnad för entreprenören.

Däremot fungerar företrädesregeln i AMA så

att en uppgift som i teknisk beskrivning förts in på låg kodnivå och ändrar ett krav i AMA under högre kodnivå får företräde. Det vill säga den egna texten tar över. Det måste dock vara tydligt vilket eller vilka krav i AMA som ersätts eller ändras.

Missförstånd #9

Tekniska beskrivningen

» Denna tekniska beskrivning ansluter till AMA Anläggning 10 samt AMA-nytt t.o.m. nr 2/16 i tillämpliga delar. «

Nej. AMA-nytt är inte ett referensdokument.

AMA-nytt är inte ett referensdokument utan förändringar som tillkommer i AMA-nytt Beskrivningsdel måste skrivas in i den tekniska beskrivningen och blir då gällande för projektet. Den som upprättar beskrivningen måste alltså ta ställning till om texten i AMA-nytt är aktuell för projektet.

AMA-nytt kopplas till en specifik generation. För Anläggning 10 var det sista numret AMA-nytt 2/13 och för Anläggning 13 AMA-nytt 2/16. Från AMA-nytt 1/17 gäller AMA-nytt ändringar för Anläggning 17.

Missförstånd #10

Vad menas med lägst kodnivå

»» Jag ser i RA under DDB.221
Plantering av lövträd att lägsta
kodnivå DDB.2211 bara är för
fruktträd men jag ska beskriva
plantering av björkar. ««

Rätt svar: Använd lägst aktuella kod.

Använd lägsta aktuella kodnivå. Det är förtydligat i MER Anläggning 17. Har du ”bara” björk i projektet kan du använda: DDB.22I Plantering av lövträd.

Har du både björk och t ex äppelträd så kan du också beskriva dom under DDB.22I och vara tydlig genom okodade underrubriker att det är olika sorters träd. Det finns inga krav under DDB.22II men däremot text i RA som du får ta ställning till. Vill du använda underliggande koder så beskriver du äppelträden under DDB.22II Plantering av

fruktträd och gör en projektspecifik kod genom att använda siffran nio, DDB.22I9, för björkarna.

Lästips: Även om AMA RA och MER inte ska sträckläsas från pärm till pärm så rekommenderar vi att du alltid läser de inledande texterna. Där finns mycket förklarat, speciellt i MER. Använder du AMA Online hittar du texterna på startsidan för respektive generation.

Koden DDB.2211 är annullerad i AMA Anläggning 20, men finns i tidigare utgåvor.

Om du vill veta mer om AMA kan du gå in på byggjtjanst.se/tjanster/ama

Vill du veta mer om oss på Svensk Byggtjänst kan du maila kundservice@byggjtjanst.se

Du kan också ringa vår kundservice:
08-457 10 00 där svarar vi mellan kl. 8–17 (vardagar).

**Svensk
Byggtjänst**